

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Historiae Ecclesiasticae Pars ...

Historiae Ecclesiasticae Pars Secvnda, Qva Continentvr Socratis Scolastici
Constantinopolitani lib. 7. Theodoriti Cyrensis episcopi lib. 5

Christopherson, John

[Köln], 1569

Altera eiusdem epistola de sacris codicibus parandis. Cap. XVI.

urn:nbn:de:hbz:466:1-12704

Victor Constantinus, Max. Augustus, Eusebio, S.

Quemadmodum ad hoc vsq; tempus ob impiæ voluntatis institutum, & grauem tyrannidem seruos Dei ac seruatoris persequentem pro certo cognoui, & satis persuasum habui, omnium ecclesiarum ædificia, vel negligentia corruisse, vel impendentis periculi metu, multo minus, quàm debuerant, refecta fuisse, Frater charissime: Sic nunc cum libertas omnibus restituta sit, & draco ille Dei Opt. Max. prouidentia, nostroque ministerio de communi Reip. administratione depulsus, arbitrator equidem & virtutem ac potentiam diuinam omnibus satis constare, & eos, qui vel timore, vel infidelitate, vel aliis quibusdam peccatis lapsi sunt, cum illum, qui reuera Deus est, iam agnoscant, in veram & rectam viuendi viam redituros. Quibuscumq; igitur ecclesiis, vel ipse præsis, vel aliis in locis alij Episcopi, presbyteri, & diaconi, quos nosti, præficiantur, per te admoneantur, vt earum ædificia sedulo accurentur: quò vel ea, quæ remanent, reficiantur, laxioraq; fiant, vel vbi necessitas postulauerit, noua de integro extruantur. Quæ verò res ad ædificationem necessario requiruntur, eas quidem cum ipse, tum alii tuo nomine à prefectis, & rectoribus prouinciarum petent. Hisce enim per literas à me significatum est, vt omni studio & propensione animi ea, quæ fuerint à tua sanctitate præscripta, subministrent. Deus te, Frater charis. diu florentem seruet. Ista de ecclesiis ædificandis episcopis cuiusq; prouinciæ per literas significauit. Quæ autem de sacris libris comparandis scripserit ad Eusebium Pàlastinum, ex ipsis literis facile est cognoscere.

Altera eiusdem epistola de sacris codicibus parandis. CAP. XVI.

*Victor Constantinus Maximus, Augustus,
Eusebio, S.*

CVM in vrbe, quæ nomen suum ex nostro nomine traxit, Dei patris, ac seruatoris nostri prouidentia iuante, maxima sit hominum multitudo, quæ se sanctissimæ ecclesiæ adiunxerit, quò omnia, quæ ad religio-

ligionem pertinent, indies in eo loco magis magisque cre-
 scant, videtur operæ precium, vt plures ibi ecclesiæ extruan-
 tur. Proinde tu, quod nostræ voluntati visum est, alacri ani-
 mo capeffe. Tuæ enim prudentiæ significare consentaneum
 duximus, vt quinquaginta volumina in membranis parares,
 quæ sint tum ad legendum facilia, tum idonea ad vtendum,
 tum denique ad portandum accommodata: eaque à libra-
 riis, qui & scite norint scribere, & eam artem accuratè tene-
 ant, describi præcipias. Atq; eos sacræ scripturæ libros com-
 plectantur, quorum præparationem & vsum ad ecclesiam e-
 rudiendam maximè necessarium esse scis. Literæ verò à no-
 strâ clementia ad generalem Quæstorem datæ sunt, vt om-
 nia, quæ ad istos libros parandos requiruntur, suppeditan-
 da curet. Vt autem quam primum hæc descripta volumina
 comparentur, tuarum partium erit sedulo prouidere. Ete-
 nim duos publicos currus accipiendi, quibus eò conuehan-
 tur, ex istarum nostrarum literarum authoritate, tibi, vt par-
 erat, potestatem fecimus. Ita enim & ea, quæ concinne de-
 scripta sunt maximè, ad nos facillimè comportabuntur, &
 eò certe facilius commodiusq; si vnus ex ecclesiæ tuæ dia-
 conis istud munus exequatur. Qui, vbi ad nos accesserit,
 nostram benignitatem probè experietur. Deus te, Frater
 charissime, seruet incolumem. Tametsi quidem ex his li-
 teris satis magnam coniecturam capere, imò verò satis ma-
 nifestò intelligere possumus, omni laude cumulatum Im-
 peratorem, totum suum studium ad sacrosanctum Dei cul-
 tum amplificandum conuertisse: tamen præter ea, quæ suprâ
 dicta sunt, ponam in medio præclaram eius operam in sepul-
 chro seruatoris ædificiis exornando susceptam. Cum enim
 certior factus esset, eos, qui in simulachris colendis more
 Corybantum insanirent & baccharentur, sepulchrum do-
 mini mole terræ obruisse, eo quidem consilio, vt memo-
 riam salutis nostræ obliuione delerent, (quippe suprâ il-
 lum locum, fanum lasciuæ deæ Veneris, quò virginalem
 diuæ Mariæ partum ludibrio exponerent, extruxerant) mā-
 dauit, vt primū execrabile illud ædificium dirueretur: dein-
 de vt deturbaretur agger ille impuris & sceleratis victimis
 contaminatus, & longe extra urbem eijceretur: tum vt tem-
 plum amplissimum pulcherrimumque ibi fabricaretur.

THEODOR. HISTOR.

Verum ex epistola Imperatoris, quam ad Ecclesiae Hierosolymitanæ præfulem scripsit, hæc res multo euidentius cognosci poterit. Præful autem illius ecclesiae fuit Macarius, cuius supra mentionem fecimus: qui & magno concilio Nicæno interfuerat, & vnâ cum alijs Episcopis contra nefariam Arii blasphemiam strenuè decertauerat. Epistola hæc quidem est.

Alia eiusdem epistola ad Macarium Hierosolymitanum Episcopum de Dei templo extruendo.

C. A. P. XVII.

Victor Constantinus, Max. Macario, S.

Tanta seruatoris nostri erga nos benignitas declarata est, vt nulla tam accurata dicendi ratio & vis sit, quæ præsens miraculum pro dignitate explicare posse videatur. Nam vt insigne illud sanctissimæ illius passionis monumentum quod terræ visceribus iam pridem abditum, tot tamq; multis annorum conuersionibus delituisse, tum illucesceret seruis Dei, cum illi, communi omnium hoste deuicto, in libertatem essent vindicati, omnem profectò hominum admirationem longe superat. Etenim si omnes, qui in vniuersi orbis terrarum ambitu sapientes videantur, in vnum locum congregati, aliquid pro rei dignitate dicere aggredierentur, ne minimæ eius parti oratione ex æquo satisfacere possent. Miraculi namque fides tanto plus vniuersum humanæ rationis & naturæ captum vincit, quanto res cælestes & diuinæ humanis sunt valentiores. Quapropter hoc vnum mihi semper in primis propositum sit ad dicendum, quod sicut vera fides se ipsa quotidie nouis miraculis patefacit, sic nostri omnium animi omni modestia & concordia alacritate ad sanctas euangelij leges colendas attentiores fieri debent. Præterea illud, quod cuique perspicuum esse arbitror, pro certo tibi cum primis persuasum velimus, hoc nobis præ cæteris rebus omnibus maximæ curæ esse, vt locus ille sacer, quem Dei iussu, turpissima simulachrorum mole, tanquam graui quodam onere imposito, purgauimus, quemq; & primis mundi temporibus ipsius Dei iudicio sanctum habitum esse; & postea etiam, quia fidem passionis seruatoris